

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a Képes Világlap-pal együtt egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel veszi a kiadóhivatal.

FELELOS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
ÜGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

A tiszazugi vasut.

Kunszentmárton, augusztus 18.

A Szolnokon megjelenő „Ujság” lap-társunk augusztus 14-iki számában behatóan foglalkozik a Kunszentmárton—tiszazugi vasut kérdésével és Tiszazug közönségét a tiszaföldvár—csongrádi keskenyvágányu vasutnak iparkodik megnyerni, mert az már engedélyezett, holott a kunszentmárton—tiszazugi vasut terve a levegőben lóg, annak engedélyezése nem valószínű, tehát a tiszazug közönségeinek a biztos és egyedül üdvözítő keskenyvágányu tiszaföldvár—csongrádi vasutat kell pártolnia. Intő szót az intéz Tiszás közönségéhez, nem különben Csé-pához is, egy kis következetlenséggel vádolva meg őket, — amiért nem akarnak a keskenyvágányu — iparvasutra semmit áldozni.

Laptársunk a legnagyobb tárgyilagossággal iparkodik ellenfeleit a keskenyvágányu vasut előnyeiről meggyőzni és egyúttal a legnagyobb rabulisztikával gyűjti halomra az adatokat, melyekkel Tiszazug közönségeit egy rendes nyomtávu vasuthoz való hozzájárulástól elijeszse. A pótdó nagymérvű emelkedésével félemlíti meg a cikkíró a retinens közönséget, egyben egy példabeszéddre hivatkozik: „két szék között a pad alatt maradnak” azok a közönségek, melyek a rendes nyomtávu és nem a keskenyvágányu vasutat pártolják.

Nem vagyok próféta, de merem azt állítani, hogy a kunszentmárton—tiszazugi vasut hamarabb kiépül, mint a tiszaföldvár—csongrádi keskenyvágányu vasut.

Az igaz, hogy a kunszentmárton—tiszazugi vasut még nincs engedélyezve, ez azonban ne ijesszen meg senkit, mert az engedély hamarosan meg lesz. E vasut bizottsága augusztus 13-án tisztelgett dr. Kiss Ernő

orsz. képviselőnk vezetésével a kereskedelmi miniszternél és Beöthy László kereskedelmi miniszter biztosította a bizottságot, hogy *kérelme jogos és méltányos, erre a vasutra Tiszazugnak szüksége van, tehát az engedély megtagadására kellő indok nincs.*

Most már mi is ott vagyunk, ahol a tiszaföldvár—csongrádi keskenyvágányu vasut. Mi is elmehetünk házalni, büszkén vehetjük mellünk: itt van az engedély, melyik kell, a keskenyvágányu, vagy pedig a rendes nyomtávu vasut? Válasszatok!

Kunszentmárton mindig csendben dolgozott és mégis elérte a célját. Azok a közönségek pedig, melyekben bízunk, híven kitartottak mellette, mert tudták, hogy egy haladni akaró nagyközség nem tréfál, nem játszik velük, hanem, amit mond, azt megcsinálni akarja.

Ne ijedjen meg egy község sem a nagy tehertől, melyet a rendes vasut rája nyom. Ellenfelünk 15—20%-os pótdó emelkedéssel félemlíti meg azokat a közönségeket, melyek vasutunkat megszavazni akarják. Ez mese beszéd. Ha lesz is pótdó emelkedés, de semmi esetre sem annyi, mi egy községet az anyagi romlásba döntene és amit kiadunk a révén, megnyerjük a vámon.

Mily óriási haszna van egy községnek egy rendes vasutból. Polgárok fillérjeiből adják a hozzájárulást és az a fillér, mit egy-egy polgár ad a vasutra, zerszeresen megduplázódik és végül a teher megszűnik, jön a községnek a tiszta jövedelem.

Kunszentmárton község nagy nehezen, — ha jól emlékszem, három kikényszerített szavazattal, — 320,000 koronát szavazott meg 1884-ben a pusztatényő—kunszentmártoni vasutra. Sajnálta mindenki a pénzt ilyen haszontalan vállalatba beleölni. És mi lett az eredmény! Kunszentmárton község az 1912. évben 22500 korona osztalékot kapott. Kunszentmárton község képviselőtestü-

lete azóta minden vasutra egyhangulag szavaz meg—bármilyen összeget, mert belátta, hogy vasut nélkül egy község sem fejlődhetik és emellett nagy jövedelmet is hajt.

Nincs semmi értelme keskenyvágányu vasutnak, ha rendes vasutat is tudunk építeni. Abban igaza van laptársunknak, hogy a keskenyvágányu olcsóbb, de — mennyivel előnyösebb a rendes vasut. Tiszazug közönségei nem szegények, tudnak áldozni egy rendes vasutra is. Fentebb mondtam, hogy amit elvesztünk a révén, megnyerjük a vámon. Tehát, rendes vasutnál, a kunszentmártoni állomásnál átrakodni nem kell, míg a keskenyvágányu vasutnál a tiszaföldvári állomáson újra át kell rakodni, mi nemcsak költség szaporítást, de az áruk rongálódását is előidézi. A keskenyvágányu vasutra tehát mindennap ráfizet a polgár.

A szarvas—kunszentmártoni vasut megépítése ne ijessze Tiszazug közönségeit. Ezt a vasutat Szeberényi Tibor mérnök és társa építi ki, melyre Öcsöd 190,000, Szentandrás 160,000 koronát már megszavazott, hátra van még Szarvas és Kunszentmárton. Most folyik a vita Szarvason, hogy mennyit szavazzanak meg e vasutra, Kunszentmárton pedig a jövő hét folyamán szavazza meg a vállalkozó által kért összeget. A szarvasi vasut közigazgatási bejárása szeptember hónapban meg lesz.

A szarvas—kunszentmártoni vasut folytatása lenne a kunszentmárton—tiszazugi vasut, mely idővel Kecskeméten keresztül Budapestig vezetne. A vasut tehát idővel három vármegyét köt össze.

A tiszazugi vasutból nagy anyagi hasznot lát minden község, mely azt érinti. Kapunk egy vidéket, — Szarvast és vidékét — hol bor és gyümölcs terményeink nagy piacra találnak. Tiszazug, Tiszás és Csépa közönsége vasutunk által ezután nemcsak a kecskeméti és kunszentmártoni piacokat lá-

Egy pár szó a toronyórához

Szerettem mindig, szeretem ma is hallani az igaz szót, mert magam is kiszoktam mondani és hogy még nem törték be érte a fejemet, az talán csak azon mullott, hogy vagy a koponyám volt kemény, vagy az azt betörni akaró legény volt a gyenge.

Szólj igazat, betörök a fejed.

Ezt a mondást a toronyóra juttatta eszembe.

A Kunszentmártoni Ujság mult vasárnapi számában ugyanis siralmasan elpanaszolja a szegény veterán óra az ő szánandó sorsát, ügyét és baját.

Szégény nélkül bevallja, hogy már öreg, beismeri, hogy már tehetetlen, hogy képtelen a további pontos szolgálattételre, de egyben elmondja azt is, hogy nem gondolnak vele, hogy orvosa havonként csak egyszer látogat fel hozzá, de nem azért, hogy javítson az ő nagy baján, hanem csak, hogy megkenesse a hátát.

Radikális kurát kér, mert mint mondja: hét országra szóló skandalumot csinál. Ejnye-ejnye! Te valamikor még jó! de ma már rossz öreg óra, hát te, — bár igazad van — még fenyegetődni mersz? Nem félsz attól, hogy

miután igazmondásodért nem törhetik be a fejedet, téged törnek össze?

Mi az? Azt mondd, nem félsz?

Neked van igazad!

Nem hiába vagy te ma öreg szolga, sok ismeretet szereztél. Te már azt is tudod, miért nem törődnek a te elkeseredésseddel, a te magasból lehangzó panaszoddal, fenyegetéseddél és pontatlan időjelzéseddél.

A mai modern világban modernnek az emberek is.

Kinek kell ma a pontos idő?

A hivatalnok nem óhajta azt betartani. A napszámos, ha csak lehet, elvon a munkaidőből annyit, amennyit bír.

Az emberek pedig különböző időben étkeznek.

Egyik hat, a másik nyolc órakor reggelizik, van, aki tízkor. Az egyik tizenkét órakor, a másik egy vagy két órakor ebédel, sőt igen sokan vannak, akiknek egyáltalában nem kell az étkezéshez óra, akkor esznek, amikor van mit.

Azok pedig, akik néha-néha utaznak, azoknak te úgy sem mutatható a pontos időt, töled lekészhetnek minden vonatot, mert a te orvosod talán azt sem tudja, hogy van Budapesten egy időjelző hivatal, a honnan minden nap jelzik a pontos időt, csak a postahivatalhoz

kellene elfáradni azt megkérdezni s felmenni hozzád, ráigazítani mutatódat.

De ezt sem te öreg óra, sem senki más nem kívánhatja, mert nem azért lett a gondozásod elvállalva, hogy a kenegetésen kívül egyebet is végezzenek veled.

Ne zúgolódj tehát te jó, — pardon — rossz öreg óra. Ketyegd tovább, a mig leírod megszokott monoton perceidet, mutasd az időt úgy, amint tudod, ha pedig nem bírod, állj meg, rászolgáltál már régen, pihenj.

Adok egy jó tanácsot. Ha megállasz, úgy állj meg, hogy többé semmi hátkenegetésre ne reagálj, meg ne indulj! Radikális kura alá nem mernék venni, mert tudják rólad, hogy minden porcikád rossz, hogy olyan vagy, mint a halálos beteg, akit nem mernék operálni, mert félnek, hogy a műtét alatt hal meg.

Állj meg öreg szolga! Bár neked az rosszul esik tudom, mert te mindig haladtál az idővel, a korral, haladtál egészen a tehetetlen öreg korig, nem úgy mint azok, akiknek rólad s veled a község pontos idejéről gondoskodniok kötelességük lett volna s még sem tették, megállottak.

Állj meg te is! Azoknak sem ártott meg, hogy nem haladtak a korral, neked sem fog megártani, sőt javadra lesz, megpihensz.

togathatja, de gyorsan eléri a 30,000 lakosú Szarvast is, hol örömmel fogadják a termékeket áruikkal.

A tiszaföldvári vasutal a községek céljait el nem éri. Piaca nincs. Tiszaföldvár maga is kivételre dolgozik. Szentesen, Kunszentmártonban adja el gyümölcsfeljét.

Egy fontos dolog is a mi vasutunk mellett szól. A tiszaföldvár—csongrádi vasutat, én inkább iparvasutnak hiszem és gondolom. A szolnoki cukorgyár van legerősebben amellett, hogy a vasut létesüljön. Bizonyossága ennek, hogy a vasut minden nagy birtokot keresztül szel, hol cukorrépat termelnek. Tehát nem a községek érdekéből, de magánosok kedvéért van a nagy agítási a keskenyágányu vasut mellett.

Lehet, hogy tévedek, — de lehet, hogy az idő nekem fog igazat adni.

Köszönjük leaptársunk szives invitálását, hogy csatlakozunk a tiszaföldvár—csongrádi keskenyágányu vasúthoz és azt kapcsoljuk be Kunszentmártonba. Ebből nem kérünk. Volt idő, mikor ezt így akartuk, de akkor is Tiszaföldvár akadályozta meg a kivételt. Kunszentmártonról úgy irtózik, mint kis gyermek a hideg víztől. — Csináljon Földvár olyan vasutat, mint az Eiffel-torony, azért mi mégis haladunk lassan — minden hivatalos támogatás nélkül — szépen, csendesen Tiszaug felé.

Csépa, Tiszasas és Tiszaug községre számít Kunszentmárton, legyenek megmondók, ne hirtelenkedjék el a vasut ügyet, mert a kunszentmárton—tiszaugai vasut a közeli megvalósulás stádiuma előtt áll. Ne féljenek a nagy anyagi áldozattól, minden község annyit ad a vasutra, mi tőle telik, de azt merem állítani, hogy boldog lesz általa.

Beöthy László kereskedelmi miniszternél

— A Köröshid és a vasut. —

A kunszentmárton—tiszaugai vasut létesítése ügyében kiküldött bizottság folyó hó 13-án, kedden reggel utazott Budapestre, hogy a vasutra az előmunkálati engedélyt megkérje. A bizottságban részt vettek: Gergulics Pál főbíró, Nagy Géza nagybirtokos, dr. Neuberger Márk és dr. Kovács József ügyvédek. A küldöttséghez Szolnokon kerületünk képviselője dr. Kiss Ernő csatlakozott. Beöthy László kereskedelmi miniszter egy órákor fogadta a küldöttséget. Dr. Kiss Ernő képviselőnk kettős kérelmet intézett a miniszterhez. Első volt a körösi rozoga fahid felépítése. Elpanaszolja, hogy a hid Kunszentmárton községnek rengeteg pénzébe van, azért a forgalmat nem lehet rajta lebonyolítani, mert nehezebb járművek a hidon csak hosszas előkészületek után mehetnek keresztül. Kunszentmárton nem bír egy vashidat építeni, pedig a nagyforgalmu Tiszaug érdeke azt megkívánná. Kéri a minisztert, hogy államköltségen építtesse ki a körösi hidat.

Ezután képviselőnk a tiszaugai vasutra tért át. Az ő szokott ékesszólásával esetelte, hogy a vasutra mennyire szüksége van a vidéknek, mely 15.000 hold szőlő birtokkal rendelkezik és vasut hiányában potom áron kénytelen elvesztegetni áruját. Utalt arra is, hogy a vasut Szarvassal lesz összeköttetésben, ez által a Tiszaug új piacot kap.

Beöthy László kereskedelmi miniszter a körösi hid felépítése ügyében határozott ígéretet nem tett a küldöttségnek, mert annak aktáit még nem ismeri, de ígéri, hogy azt átfogja tanulmányozni és amennyiben Kunszentmárton kérelme jogos, úgy a hid építést államköltségen hamarosan elfogja rendelni.

A kunszentmárton—tiszaugai rendes nyomtávu vasut építését a miniszter szükségnek tartja. Amikor a küldöttség tagjai, — miniszter által kihozott térképről, megmagyarázták a vasut szükségességét, helyes irányát, a miniszter kijelentette, hogy a vasut építését csak helyeselni lehet. Biztosította a küldöttséget, hogy a legjobb akaratú van a

vasut iránt, mert az nagy anyagi hasznot fog hozni minden községre, melylyel össze lesz kötve.

A harminc percnyi kihallgatás után a miniszter a legbarátságosabban bucsuzott el a küldöttségtől.

Délben fényes ebédet rendezett dr. Kiss Ernő képviselőnk a küldöttség tiszteletére a Hungária szállodában. Amilyen felséges volt a menu, olyan jó volt a kedélyhangulat az ebéd alatt. Mindenki érezte, hogy nem hiába fáradtak fel Budapestre, mert dr. Kiss Ernő közbejárása folytán célt értek, lesz hid és vasut is. A küldöttség a hétórás vonattal vissza érkezett Kunszentmártonba.

Gyermekcsere.

Az iskolai év közeli megnyitása alkalmából mozgalom indult meg, hogy a gyermekcsere intézménye községünkben meghonosíttassék.

Ez intézmény lényege abban áll, hogy magyar és idegen ajku (rendszerint német) szülők egy iskolai év tartamára kölcsönösen kicserélik gyermekeiket, hogy a magyar gyermek ott a német nyelvet, s viszont a német itt a magyar nyelvet elsajátítsa.

Ezen intézmény előnye oly nyilvánvaló, hogy felmentve érzem magamat azoknak bővebb eseteleése alul s így csupán egykét körülményre kívánom a figyelmet terelni.

Vessünk egy pillantást vissza arra az időre, mikor még vasut nem igen volt. Az akkori generáció nem mozdult ki a falujából, tehát idegenekkel nem igen érintkezett s így nem is volt szüksége, hogy több nyelvet tudjon.

Ma azonban a közlekedési viszonyok fejlettsége következtében inkább kerülhet az ember idegenek közé, vetheti az embert a sors oly területre, ahol a saját nyelvvel nem boldogul. Tehát már a mai generáció is sok esetben hálás lehet szüleinek, ha idegen nyelvre tanították.

Értsük meg ebből a kor szellemét. Nagyon valószínű, hogy a jövőben, amely korban a mostani gyermekeknek élniük kell, még inkább szüksége lesz több nyelvre.

A gondos, előre látó szülő tehát felvértezi gyermekét nyelv tudással, hogy annak hiánya ne akadályozza azt esetleg boldogulásában.

Ne üsse el senki a dolgot azzal, hogy gyermekének nem lesz szüksége idegen nyelvre, mert több nyelv tudása akkor is hasznos és szép, ha arra a kenyérkeresethez nincs szüksége.

Hiszen mindenki annyi ember, ahány nyelvet tud, s a nyelv tudása már maga egy műveltségi fok.

Egy jó oldal a cserének az is, hogy a gyermek idegenbe, a világba kerül, tágul a látóköre, fogékony lelke sok szépet és jót sajátíthat el.

Példaként hozom fel, hogy a délvidéki svábok szép gazdálkodása, takarékosága, szorgalma és erkölcsössége csak jó hatással lehet a fejlődő gyermeklélekre.

Mi lehet tehát az oka, hogy ezen nyilvánvaló előnyök dacára sem virágozik nálunk a csere? Vézetem szerint az okot a buzdítás és közvetítés hiányában kell keresni.

E hiány pótlása végett társultak, Kauten Miklós kir. járásbíró, Rényi Albert polgári és Schöber Alajos elemi iskolai igazgatók és felajánlották szolgálataikat a köznek és ezuton felkértek azokat a szülőket, akik fiu, vagy leány gyermekeiket cserébe adni hajlandók, jelentkezzenek Schöber Alajosnál s jelentkezéseik alapján a bizottság a délvidéki sváb családokkal érintkezésbe lépve, a cserét díjtalanul közvetíti.

Befejezésül még megjegyzem, hogy az itteni szülő ily csere által nemcsak a saját gyermekének a javát mozdítja elő, de a magyarosítás elősegítésével hazafias tettet is visz véghez.

Kauten Miklós.

Hirek.

Kunszentmárton, augusztus 18.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselő testülete folyó hó 14-én, szerdán reggel közgyűlést tartott, melyen a jövő évi költségvetést tárgyalta le. Kunszentmárton község előirányozott bevétele az 1913 évre 96605 korona 57 fillér, kiadása pedig 166893 korona 73 fillér. A fedetlen hiány 70287 korona 73 fillér. A kiadások rovatában a tanügyi és a személyi kiadások játszik a főszerepe. A kiadások között az állami elemi iskola 24343 kor. 80 f., a községi ovoda 1530 kor. 40 f., az ipariskola 1737 korona, a gazdasági ismételőiskola pedig 3141 kor. 76 fillérrel szerepel. A képviselőtestület a költségvetést úgy, általánosságban, mint részleteiben elfogadta. Külön utcai kövezési alapot létesített a képviselőtestület. A kövezetvámából befolyó jövedelmet tőkésíteni rendeli el tisztán utcai kövezésre, melyből évenként egy-két utcát, végre az egész községet kilehet kövezni. A mezőőrök fizetését a képviselőtestület 300 koronáról 400 koronára emelte fel, tekintve a nagy drágaságot, mely községünkben uralkodik. A tansulati polgári iskola azon kérelemmel fordult a képviselőtestülethez, hogy az iskolát községesítse, vagy ha ez nem lehetséges, az évi 2000 korona segélyt 6000 koronára emelje fel. A képviselőtestület kulturális szempontból rendkívül fontosnak tartja a polgári iskolát, azonban mégis kénytelen volt elzárkózni e kérelem előtt, mert a község anyagi helyzete nem bírja ki a nagy kiadással járó iskola terheit. Tisztán ez vezette a képviselőtestületet, amikor az iskolát községivé nem tette, hiszen meg van győződve annak szükségességéről és nemes hivatásáról, — azonban az évi 2000 korona segélyt továbbra is folyósítja a polgári iskolának.

— **Csak jobb itthon.** Dr. Tanczos Miklós, kir. járásbíróágunk vezetője itt akart hagyni bennünket és a dévai járásbíróval cserélni akart. Be is adták kölcsönösen át-helyeztetési kérvényüket. Dr. Tanczos azonban megbánta hirtelen elhatározását, sajnálta itt hagyni ezt a szép kun várost, minden követ megmozgatott, hogy csak itt maradjon. Ez sikerült is. Az egész község nagyon fájlalta volna dr. Tanczos távozását, hiszen ő már valódi kun ember, kit sajnált volna idegenek közé eresztetni. A jó, kedves és igazságos bíró tehát itt marad közöttünk, örömeire Kunszentmárton közönségének.

— **Járásbíróágunk köréből.** Dr. Pokomándy Dezső kir. járásbíró e hó 17-én megkezdte hat heti szabadságát, mely időt Cirkvenicán tölti el. — Kauten Miklós kir. járásbíró elfoglalta hivatalát és holnap megkezdí tárgyalásait.

— **Új toronyóra.** Képviselőtestületünk legutóbb tartott ülésében lapunk szerkesztője, dr. Kovács József indítványára elhatározta, hogy egy új toronyóra beszerzésére alapot létesít és 100 koronát rendelt felvenni a költségvetésbe mindaddig, míg egy új óra költségei fedezve nem lesznek. Azonkívül gyűjtés is indul meg, hogy régi óránkat egy ujjal cseréljük fel. Hisszük és reméljük, hogy közönségünk lakossága nem fog elzárkózni az adakozás elől, hiszen mindenkinek érdeke az, hogy jó toronyóránk legyen.

— **Tiszasas.** Lapunk legutóbbi számban egy téves hírt közöltünk Tiszasasról, melyben azt irtuk, hogy a tiszaföldvár—Csongrádi vasutra 35000 koronát szavazott meg. Ezt a hírt téves információk alapján irtuk meg. Mint a legbiztosabb forrásból értesülünk, Tiszasas folyó hó 9-én tartott közgyűlésében egy fillért sem szavazott meg a tiszaföldvár—csongrádi vasutra, csupán — ezt is kelleltenül és hosszas tanácskozás után — azt, hogy amennyiben a Kunszentmárton—tiszaugai vasut nem létesül, a fenti vasutat szükségesnek tartja azzal, hogy a hozzájárulási összeget majd később, ha látja, hogy vasutunk nem létesül, fogja megszávozni. Nem csalódtunk Tiszasasban. A tiszaugai vasut nem volt, — hanem lesz. Az

előmunkálati engedély megadása csak napok kérdése és Tiszasasnak nincs oka csalatkozni Kunszentmártonban, mely a keskeny-vágányu vasut helyett rendes vasutat akar Sasra vezetni. Azért ne is hallgasson Tiszasas a keskenyvágányu vasut apostolaira, — várjon türelemmel, mert a kunszentmárton-tiszazugi rendes vasut kiépítése, ha késik is, — de nem mulik.

— **Szinészet.** Bányai Lajos színigazgató finom izlésére, nagy szaktudására vall a mult heti műsor gondos összeállítása, derék társulatának pedig nem kevés dicsőségére az újabb irodalom e legkedveltebb darabjainak művészi előadása. Ez a társulat tud és — a részvétlenség ellenére — akar is jól játszani, amely játék nem csak mulattat, de művelzetet is nyújt. Nem volt még nálunk társulat, mely a Rákosi Jenő „Bolland”-jával, a másik Rákosi (Viktor) „Elnémult harangok”-t, meg „Izrael”-t, „Lotty ezredesei”-t és az elmésségtől szikrázó „Berkovics és társai”-val meg mert volna bírkozni. — Bányai társulatában működő kitűnő erők (a már ismert és kedvelt nevekkal nem hozakodom elő) leküzdi a situációkban rejlő nehézségeket s mikor a laikus mit se vesz észre, — a színész alkot.

— **A polgári fiu-és leányiskola** építkezési munkálatai immár befejezést nyertek. Az iskola fenntartó egyesület nagy áldozattal az iskola minden igényeinek megfelelően olyanná alakította a polgáriiskolát, hogy az megyénk bármely polgáriiskolájával vetekedhetik. Ugy a fiu, mint a leányiskolai osztályok oly tágasak, hogy az legnépesebb iskolákban sem kívánhatók nagyobb méretű tantermek. A tantermek szellősek, világosak és az egészségügy minden kívánalmának megfelelnek. Az újonnan beszerzett iskolai butorok és felszerelések a tanügy mindennemű igényét kielégíthetik. Az eddig tanácskozó terem két részre osztva, tanári szobává és igazgatói irodává alakítottatott át. E szépen átalakított és berendezett iskolában a most beálló tanévvel megnyílik a III. fiu és III. leányosztály is. Az osztályok szaporításának megfelelően az iskolaszék gondoskodott két újabb tanári állás szervezéséről és betöltéséről is. Az újonnan megválasztandó tanerők ugy a tanügy kívánalmainak, mint községünk lakói felekezeti viszonyainak is megfelelnek. Az igazgatóság ezután is értesíti az érdekelteket, hogy a javító vizsgálatok augusztus 31-én délután 2 órakor, a beiratások szeptember 1., 2., 3. és 4-én d. e. 8—12 óráig eszközöltnének. Az iskolai év szeptember 5-én hálaladó istentisztelettel nyitattik meg. A vidéki tanulók szülői kéretnek, hogy gyermekeik gondos elhelyezése érdekében forduljanak az intézet igazgatójához, ki a szünidőben is naponta 9—11 óráig fogad az iskolában, azon kívül esős időben pedig lakásán nyújt bármily tekintetben felvilágosítást.

— **Házasságok.** Sáros János mészáros mester holnapután, kedden délután tartja esküvőjét Cseh Rozikával a csépai róm. kath. templomban. — Tóth István helybeli hentes szintén folyó hó 20-án esküszik örök hűséget Szabó Mariskának a kunszentmártoni róm. kath. templomban.

— **Dohánygyárudá Mezöturon.** A m. kir. pénzügyminiszter Mezöturon dohánygyárudát létesített. A bérbevitelre vonatkozó ajánlatok augusztus hó 19-ig nyújtandók be a szolnoki pénzügyigazgatósághoz. Bánatpénz 750 korona. Kunszentmárton községnek is ideje volna már, hogy megmozduljon a nagyváruda létesítése iránt. Az öt év előtti mozgalom, ugylátszik, megfult csirájában, — azért mégis újra mozgalmat kellene kereskedőinknek indítani, hátha célt érnek és nemcsak más községek, de Kunszentmárton is kap dohánygyárudát.

— **Tűzoltóink mulatsága.** Pecheltek a mi tűzoltóink. Valahányszor mulatságot rendeznek, az ég csatornáit beleavatkoznak a tűzoltók terveibe és hatalmas záporral űzik szét a mulatni vágyó közönséget. A mult vasárnapi mulatság jónak ígérkezett. Este felé azonban elkezdett az eső esni, mi szétzavarta a közönséget. Tűzoltóink, — dacára az esőnek, — tovább vigadtak a legjobb

hangulatban a reggeli órákig. — A mulatságon felülfizettek: Nagy Sándor 10 k. Kádár József 5 k. 20 f., Fazekas András 4 k. 20 f., Lebovics Mór 4 k. 20 f., dr. Barna Domokos 3 k. 60 f., Ferenci József 3 k. Bozóky Álmos 2 k. 80 f., Palásty László 2 k. 60 f., Szilák Ferenc, Kovács Kálmán, Bozóky Gábor és Illés Gyula 2—2 k. Gyenes Sándor 1 k. 20 f., Rózi János, Stróbli Károly, Szakali Gyula, Cs. Molnár Ferenc, Lakos István és Molnár N. 1—1 k. Masáth József 80 f. Harangozó István 60 f., Szabó Flórián és N. N. 40—40 fillért, fogadják a szíves adakozók a parancsnokság hálás köszönetét.

— **A mozirol.** Moziistáink nagyban készülődnek az őszi szezonra. Több bel- és külföldi film-gyárral léptek összeköttetésbe, hogy a közönség igényeit kielégítsék. A jövő hó hózepén megkezdődnek az előadások.

— **Öngyilkosság.** Zámbo (Csinos) Pál 37 éves gazdasági cseléd a Léderer-majorban szerelmi viszonyt folytatott egyik cseléd-társa feleségével. A megcsalt férj folyó hó 15-én hajnalban rájött a — csendes szórakozásra, amiből per-patvar támadt. Zámbo a zenebona után haza jött és nagy szegyenében — ivott. 16-án reggel a felesége munkába hívta, Zámbo ígerte is, hogy megy s feleségét előre küldte és ekkor magára maradván, szegyenébe szíven lötte magát. Azonnal meghalt. — Három gyermeke gyászolja a szerencsétlen apát.

— **A ténykörülmenyek.** Egyik törvénytörvényes elnökének csinos baritonja van s az elnök ur szívesen hallgatja a saját hangját. Ez okból minden alkalmat felhasznál, hogy egy-egy kis beszédet eressen meg. A fiskális urak toporzékolnak ugyan egy kicsit a felesleges szószaporítás miatt, de csak úgy befelé magukban. Az meg nem tesz semmit.

A napokban is bő lére eresztve intézi figyelmeztetéseit az elnök ur a tanukhoz. Hogy csak a ténykörülmenyekről beszéljenek, csak azt vallják, amiről közvetlen tudomásuk van. Ne az impressziókat adják elő, mert arra nem kíváncsi a törvénytörvényes. Arra sem, amit mástól hallottak a tanuk. De éppen hallgassanak arról, hogy mit hisznek. A hit nem ér semmit. Ő is azt hitte a jelen percig, hogy az órája a zsebében van. Most veszi észre, hogy otthon hagyta a hálósobában, az éjjeli szekrényen a „Lőcsei fehér asszony”-on, amit az este éppen olvasott. De ő azért nem vallotta volna azt, hogy a zsebében van az órája, ha erre nézve kikérdezték volna. Előbb megnézte volna, hogy csakugyan ott van-e. Arra sem ad semmit, amit önmaga hisz. Annál kevésbbé adhat arra, amit a színjátékkal vagy unszínjátékkal szaturált tanuk hisznek. A hit mint a látszat, csal, igen gyakran csal.

Végre megindult a tárgyalás, a vádlottat felmentik, mert a tanuknak semmiről sincs jóformán közvetlen tudomásuk, a felforgó „ténykörülmenyek” pedig nem bizonyítják eléggé a vádlott bűnösségét.

Az elnök büszkén megy haza. A felesége azonban rátámadt, hogy máskor ne küldjön egymásután négy embert is az órájáért, odaadja ő az első küldöncnek is, amint hogy most is odaadta.

— De én nem küldtem az óráért, fiam — riad fel az elnök.

— Ejnye, de szórakozott maga máma — mondja az elnök. Hát ugyan ki izente azt, hogy a hálósobában, az éjjeli szekrényen, a „Lőcsei fehér asszony”-ra téve hagyta az óráját?

— **Bicskázó atyafiak.** Az aratásról való megszabadulás emlékére nagy mulatást rendezett f. hó 12-én Nagy Géza és Szűcs Mihály helybeli lakos. Egyik korcsmában leitták magukat a sárgaföldig. Mikor maritált nem kaptak, rá gondolták magukat a hazamenésre. Utközben valamin összeszólalkoztak és mindketten bicskát rántottak elő és úgy összeszurkálták egymást, hogy sérülésük 20 napi gyógyulást igényel. Kölcsönös feljelentést tettek egymás ellen.

— **Bicikli lopás.** Bajusz Dencs Sándor 23-án elemelte Biró István kunszentmártoni lakos 60 koronát érő kerékpárját, melyet azonnal el is adott Tóth Jánosnak 26 koronáért. A pénzzel együtt Budapestre utazott. A napokban haza jött Pestről és a csendőrség mindjárt pártfogásába vette a jeles biciklistát.

— **Ismét gyilkosság Nagyréven.** Újabb gyilkosság tartja izgalomban Nagyrévi községet. Alig esenededett le a felháborodás Horváth Albert utmunkás tette felett, ki Sebestyén Ferenc nagyrévi munkást késével össze-vissza szurkálta, — máris újabb szenzációja van Nagyrévnak. Az elmúlt héten egy emberi holttestet találtak az esti órákban a járókelők az utcán. Mostanában sok a munkás Nagyréven. Dolgoznak a Tiszánál, az utakat is javítják és ezenkívül a nagyrévi napszamos mezei munkával foglalkozik. A nagy munka után a különféle munkások egy korcsmába betérnek, beszélgetnek, iddognak, utoljára azonban előkerül a kés. Ennek pedig természetes következménye, hogy valaki vagy súlyos sérülésekkel kerül be a kórházba, vagy pedig halva marad a csataterén. Az elmúlt heti gyilkosság ügyében a cibakházai csendőrség éjjel-nappal nyomozott, hogy világosságot derítsen erre a szomorú eseményre. Fáradozásának meg is lett az eredménye. A gyilkosokat ifju Szabó Sándor és Lévai László mezei munkások személyében le is tartóztatta. A csendőrség szerint a gyilkosság így történhetett: Ifju Szabó Sándor, Lévai László és a meggyilkolt Tolnai Antal munka után betértek egyik korcsmába és ott iddognak. Egyik üveg a másik után került az asztalra, így a mulatózók hamarosan becsiptek. A beszéd mind hangosabb lett, végre szóváltással fajult. Szabó és Lévai szidták Tolnait, ez mindent visszamondott nekik. A két jeles férfi bosszút esküdött. Hirtelen eltávoztak a korcsmából és lesbe álltak, hogy a hazatérő Tolnait kivégzik. Tolnai részegen ment, sokára haza indult, azonban alig hagyta el a korcsmát, két barátja nekiesett és agyonverték és holttestét otthagyták az utcán. A tettesek bevallották tettüket, de a részegségükkel védekeznek. Szabót és Lévait bevitték a szolnoki ügyészség fogházába.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbíróóság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: L. Kovács István megvette Szarvák Mihály földjét 3000 koronáért. Hegedűs Gergely megvette Hegedűs L. László és neje földjét 10.000 koronáért. Bozsik Mihály megvette Bozsik János hárszert 1600 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1912 augusztus 10-től augusztus 17-ig **születtek:** Palotai Dezső, Hegedűs Julianna, Pintér Rozália, Horpácsi István József, Szaszko Klára, P. Nagy Antal István, B. Tóth János, Harangozó Mária Markovits Róza, Ugrai István. — **Házasságkötés nem volt.** — **Elhaltak:** Dósa Katalin 4 hónapos, Bózsó Mihály 2 éves, Gyalai Margit 3 hónapos, Szabó Erzsébet Doba Andrásné 82 éves, Benke Margit 20 éves, Szepesi Ilona 1 hónapos, Zámbo Pál 37 éves.

— **Értesítés.** Mindenféle díszes rugyanta (gummi-) bélyegzőt festékezőpárnával, számzógépet iparosok, kereskedők, ügyvédek, pénzügyintézetek, egyletek, hivatalok, községek részére legolcsóbban készít az Első Czeglédi Rugyantabélyegzőgyár Czegléden. — 10 koronán felüli rendelésnél a rendelő 100 drb. pergamentnévjegyvet kap, tetszés szerinti betűvel. Ugyancsak különféle reklámtárgy kapható. Utazók és helyi képviselők magas jutalék mellett felvételnek. Tessék árjegyzéket kérni.

Nyugdíjazott tisztviselő

szeptember hó elsejére irodai foglalkozást keres, esetleg bizalmi állást is elvállal, melyhez szükséges biztosítékkal rendelkezik. — Szíves megkeresések nyugdíjas címen e lap kiadóhivatalához intézendők.

Pénztárosnő a Körös Szálloda depójában azonnal felvétetik.

Első
minőségű **falitéglát**
és
fedélcserepet
napi áron szállít bármily
mennyiségben
Kunszentmártoni Köz-
ségi Téglagyár.
Ferenczy József.

Ház és szőlő eladás.

Kunszentmártonban, a Hunyady-
utcában levő

Kiss János-féle ház,

ugyszintén a tiszakürti »Kurázi« szőlő-
ben egy hold szőlő és a csépai »Kó-
sán« egy és fél hold szőlő örökáron
eladó. Értekezhetni a Kiss János utódai
méhtelepén a tiszakürti szőlőben.

Levélpapírok

csinos dobozokban,
névnyomással
1 korona 60 fillértől kezdve
kaphatók
WOLF DEZSŐ
könyvnyomdájában.

Eladó föld.

Néhai Kristó Nagy Istvánné örökösének Belső
Ecsér 36. számú 77 hold tanya-földjük eladó.
Értekezni lehet özvegy Vecseri Sándornéval
Szentesen, Horváth Gyula-utca 30. sz. alatt,
Ibolya Károly kovács házában.

Kiadó üzlethelyiség.

Deutsch Ignác alkotmány-utcai há-
zában (volt 48-as kör) egy üzlet-
helyiség, mely különösen hentes, ci-
pész, vagy szabó-üzletnek alkalmas,
azonnalra kiadó.

A szentesi határban
61 katasztrális hold szántó-
föld szép tanyaépülettel
örökáron eladó, vagy haszonbérbe
kiadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál
dr. Kovács József ügyvéd
Kunszentmárton.

Kiss Istvánnak

a Jaksorban 10 köblös, az érben 1 hold
földje örökáron eladó. — Értekezhetni lehet
Mátyáskirály-utca 1299. számú lakásán.

Hufler és Kalech

nap- és esernyőgyár
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. szám.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készít-
ményű **nap- és esernyőkben**. Nagy választé-
k valódi **francia fűzőkben**. Nagy raktár
szőrmeárukban. Javítások és áthuzatok a
legolcsóbb árak mellett elfogadtnak. Minden-
féle átalakítások elfogadtnak. Rendelések posta
útján eszközöltetnek.

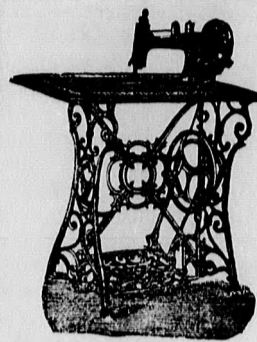
Enyedi Károlynak

Tiszakürtön, a főtéren, jó menetű
rőfös-, fűszer- és vegyes-
áru üzlete

több évre haszonbérbe kiadandó berende-
zéssel, esetleg azonnal az árukészlettel együtt is.
Sör, bor, pálinka és trafik engedélyekkel is
el van látva. Jelenleg az üzlethez tartozna 1
üzlethelyiség, 1 szoba, 1 konyha, 1 raktárhelyi-
ség. Ezen üzlet minden tekintetben biztos meg-
élhetést nyújt, fennáll majd 100 év óta, családi
okok miatt kiadó. Csakis komoly haszonbérletők
reflektálhatnak. Az üzlethelyiség bármikor meg-
tekinthető. Értekezhetni lehet a tulajdonossal
Tiszakürtön bármikor. Ugyanott 1 négy lóerős
alig használt **biztonsági járgány, 1 favágó**
kőrűrészt jutányos árban, és **50 hektoliter**
2-szer fejtett jöminőségű siller bornak
hektója 46 kor., legalább 6—8 hektó vételnél.
Az egésznek egyszeri átvételénél engedmény.

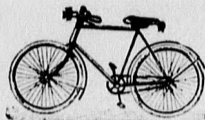
Kurucz Eleknek az öreg Kor-
hányban, a
kis járásban levő 2 lánc termő szőlője, nagy
uj épülettel és a nagy járásban egy köblös-
nél több jó szőlője örökáron eladó. Értekez-
hetni lehet a kis járásban 127. szám alatt.

Kényelmes havi vagy heti részletfizetésre

varrógépek,
kerékpárok
és
gramfonok

Olcsó árak. Dús választékban

órák, ékszerek,
látszerárak és
tajtékipák

DÉVAI JENŐ

órák, ékszerész, varrógép és kerékpár
nagy raktárában

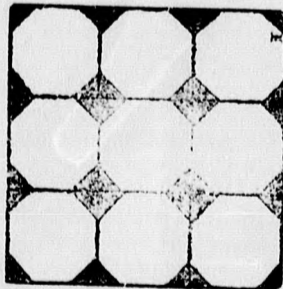
Kunszentmárton, piactér.

Géperőre

berendezett

cementlap

készítő telep

Kunszentmártonban.

Cementlapokat,

melyek külső- és belső-kövezésekre igen alkal-
masak, géperőre berendezett

cementlap készítő telepemen

a legdiszesebben mintázott és sima formában
állítom elő többféle színezéssel.

Mintákat mindenki saját ízlése szerint választhat.

Az árak a lehető legolcsóbbak.

Cement eladás nagyban és kicsinyben
olcsó és jó kiszolgálás mellett.

ifj. Tomonyiczka József

építési vállalkozó és cementlap készítő

Kunszentmárton, Szapáry-u. 868—869. sz.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

Szent László fertőtlenítő

Pipere- szappan

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos
betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító
anyaga folytán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ára 70 fillér.